

УДК 338.48:640.4

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V46\(2024\)-01](https://doi.org/10.31521/modecon.V46(2024)-01)

Альбещенко О. С., кандидат економічних наук, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID ID: 0000-0002-9920-7049

e-mail: aalbeschenko@gmail.com

Вейц А. М., доктор філософії, старший помічник начальника відділу забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, Військова академія, м. Одеса, Україна

ORCID ID: 0000-0002-7454-1534

e-mail: aveyts30@gmail.com

Управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах

Анотація. Дослідження присвячене аналізу і вивченню процесу управління інноваційно-інвестиційного забезпечення активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах як однієї з провідних тенденцій сучасності, що передбачає залучення широких верств суспільства до управління розвитком своїх територіальних громад. Зазначено, що управлінський підхід до місцевого економічного розвитку у США та Європі набув значного поширення. Розкрито сутність і поняття процесу управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах як довгострокового процесу управління, що забезпечує економічне зростання і відповідний рівень життя населення. Обґрунтовано, що місцевий економічний розвиток має позитивний вплив на громаду, а також на місцеву владу.

Проаналізовано основні проблеми галузі туризму і визначено основні ключові напрями Уряду щодо їх усунення, а також забезпечення сталого розвитку туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах при застосуванні інноваційно-інвестиційних інструментів в системі управління, технологій штучного інтелекту для оптимізації роботи органів місцевого самоврядування, розробки і застосування комплексного пакету високоефективних антикризових заходів. Управління інноваційним розвитком суб'єктів туристично-готельного підприємництва визначається необхідністю впровадження сучасних цифрових технологій згідно з вимогами міжнародних стандартів. Розкрито основні аспекти стандартизації та сертифікації, що полягають у розробці й впровадженні стандартів, періодичному перегляді й оновленні їх щодо відповідності новим технологічним змінам ринкової кон'юнктури. Доведено, що управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах забезпечує довгостроковий розвиток і удосконалення галузі туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах, соціальної інфраструктури, забезпечує усунення нерівномірного розвитку територіальних громад, дає змогу територіальним громадам більш ефективно розробляти й реалізовувати місцеві та національні програми, з урахуванням географічних та історико-культурних особливостей регіонів України.

Ключові слова: інноваційно-інвестиційне забезпечення; місцеві програми; органи місцевого самоврядування; стратегія; територіальна громада; туристично-готельне підприємництво; управління; цифровізація.

Oleksii Albeshchenko, Ph. D. in Economics, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

Arkadii Veits, Ph. D., Senior Assistant to the Head of the Department for Quality Assurance of Educational Activities and Higher Education, Military Academy, Odesa, Ukraine

Management of Innovation and Investment Support for the Activation of Tourism and Hotel Entrepreneurship in Territorial Communities

Abstract. Introduction. In the context of decentralization reforms in Ukraine, each territorial community has received significant powers, which has significantly changed management practices and the way of interaction between local authorities and the population. Decentralization envisages the transfer of part of the functions and powers from the central level of government to the local one, which aims to increase the efficiency of local self-government, stimulate the socio-economic and environmental development of territories and improve the standard of living of the population.

Purpose. The aim of the article is to analyze the aspects of management of innovation and investment provision for the activation and development of tourism and hotel entrepreneurship in territorial communities.

Results. The article discloses the essence of management of innovation and investment support for the activation and development of tourism and hotel entrepreneurship in territorial communities, as the implementation of the main tool for ensuring the economic development of territorial communities, the creation of appropriate prerequisites.

¹Стаття надійшла до редакції: 21.08.2024

Received: 21 August 2024

Conclusions. *On the basis of our research, we can note that the implementation of effective local and regional policy, its effective management of innovation and investment support for the activation and development of tourism and hotel entrepreneurship in territorial communities, as a type of activity aimed at eliminating the uneven development of territorial communities and regions and is strategically important for Ukraine in the context of decentralization reforms. Effective management of innovation and investment support for the activation and development of tourism and hotel entrepreneurship in territorial communities, as one of the main strategic tools, in the future will make it possible to develop and implement effective local and national programs, which will ensure their socio-economic development, encouragement of local citizens and entrepreneurs, investors, as a way to engage in the activities of territorial communities, increase the level of tourist flows, popularize territorial communities and their development.*

Keywords: *innovation and investment support; local programs; local governments; strategy; territorial community; tourism and hotel entrepreneurship; management; digitalization.*

JEL Classification: *R580; L830.*

Постановка проблеми. У процесі управління розвитком туристично-готельного підприємництва в умовах реформ децентралізації і Європейської інтеграції, особлива увага територіальними громадами приділяється управлінню і реалізації інноваційно-інвестиційних процесів як основних механізмів, що забезпечують соціально-економічний розвиток територіальних громад. Управління інноваційно-інвестиційними процесами ґрунтується на системі поставлених цілей, стратегічних завдань. Імплементация нових технологічних підходів (цифрові платформи, штучний інтелект, мобільні додатки, кібербезпека, блокчейни) у розвитку й оптимізації галузі туристично-готельного підприємництва, розширенні сфери її послуг та їх якості в умовах інтенсивної цифровізації, полягають у розробці й впровадженні стандартів, періодичному перегляді й оновленні їх щодо відповідності новим технологічним змінам ринкової кон'юнктури й міжнародних стандартів. Процес управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах характеризується інтенсивними трансформаційними й динамічними змінами кон'юнктури ринкової економіки та має низку проблем, у тому числі спричинених пандемією COVID-19.

Нормативно-правове забезпечення й інформаційно-комунікаційний простір територіальних громад в сучасних умовах дозволяє створити ефективну й узгоджену систему управління та інструментів для залучення і реалізації сучасних інноваційно-інвестиційних проєктів. Розуміння цих основних аспектів дасть можливість прискорити економічний розвиток територіальних громад і регіонів, ефективно реалізовувати стратегії управління щодо розвитку туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах, забезпечувати їх інвестиційну привабливість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Методологічну основу висвітлення основних положень сфери управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних

громадах знаходить відображення у наукових працях таких сучасних вітчизняних вчених, як В. Боковець, О. Гарафонова, О. Давидова, А. Ревенко, С. Сідлак, О. Каролоп, Г. Кругляк, А. Ткаченко й інших, в яких науковцями проаналізовано впровадження й реалізацію інноваційно-інвестиційного потенціалу.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є аналіз процесу управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Неможливо уявити діяльність підприємства без наявної матеріально-технічної бази, яку складають основні засоби. Належне використання та ефективне управління основними засобами визначає процес їх зносу, амортизації та відтворення, що, своєю чергою, визначає рівень конкурентоспроможності підприємства в ринковому середовищі.

Управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації розвитку туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах визначено як довгостроковий процес управління розвитком та удосконаленням галузі туризму і територіальних громад, що забезпечує економічне зростання та відповідний рівень життя населення. Процеси управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах можуть реалізовуватись на основі відповідної підтримки органів державної влади та органів місцевого самоврядування (*сукупність заходів, спрямованих на досягнення певних соціально-економічних цілей і завдань, які встановлюються законодавством і виконуються державними органами та органами місцевого самоврядування*), нормативно-правового забезпечення (*закони, постанови, розпорядження й інші правові акти*), що у подальшому забезпечить: підвищення інвестиційної привабливості територіальних громад, туристичні потоки, удосконалення соціальної інфраструктури, доходність місцевих бюджетів, удосконалення системи місцевого оподаткування і зборів.

У сучасній економіці саме інформаційні ресурси визначають пріоритетні напрями розвитку держав та регіонів. Однак не вся інформація є фактором виробництва. У цьому контексті потрібно насамперед говорити про організовану, впорядковану і практично спрямовану інформацію – знання. Позиція туристичної компанії на сучасному ринку визначається доступом до інформації та можливістю її використання. Основними способами використання інформації є:

- знання (потенціал, яким слід належним чином управляти);
- основа для прийняття управлінських рішень (шляхом дослідження ринку, орієнтованого на конкуренцію та споживачів);
- база даних про туристичний потенціал територій (туристичні ресурси, розвиток туризму, пропозиція послуг суб'єктів господарювання);
- технологічна форма комунікації, презентації пропозицій та укладення угод зі споживачами та партнерами через сучасні системи онлайн-бронювання;
- предмет діяльності суб'єктів господарювання на туристичному ринку, зокрема, туристичних інформаційних послуг у широкому розумінні [3, с. 4].

Аналіз основних принципів організації роботи в туристично-готельному секторі в країнах з розвинутою туристичною індустрією показує, що існує потреба в державній фінансовій підтримці у сфері рекламно-інформаційної діяльності, приклади фінансування якої не залишають сумнівів у доцільності впливу на розвиток туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах [9, с. 18]. Основними ключовими цілями процесу управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах є розробка й впровадження цифрового маркетингу сфери залучення і активізації інноваційно-інвестиційних проєктів, розвитку партнерства з іншими територіальними місцевими громадами, а також міжнародна співпраця. Під час формування механізму управління інноваційною діяльністю в компаніях індустрії туризму в регіоні доцільно визначити ключові критерії ефективності функціонування. На нашу думку, найбільш значущими критеріями вважаються: залучення в інноваційну діяльність; ресурсне забезпечення; комерціалізація результатів; організація інноваційної діяльності. Перераховані критерії переважно належать до якісних характеристик, їх можна використовувати під час формування анкети для проведення експертного опитування з метою визначення ефективності здійснення інноваційної діяльності [4, с. 107].

Стратегічні напрями відповідної підтримки для управління інноваційно-інвестиційними процесами активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах ґрунтуються на спільній та узгодженій роботі всіх складових системи інновацій між суб'єктами туристично-готельного бізнесу, органами державної влади всіх рівнів та органами місцевого самоврядування, політика яких повинна бути направлена на:

- забезпечення стабільного політичного й економічного стану в країні;
- приведення законодавства України у відповідність до права країн Європейського Союзу, в тому числі у питаннях права власності на об'єкти інвестування;
- створення відповідних умов для інноваційного розвитку територіальних громад;
- реалізацію зваженої й стимулюючої монетарної політики держави щодо підтримки інноваційно-інвестиційного забезпечення активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах;
- популяризацію, розвиток територіальних громад з урахуванням історичних та географічних особливостей на основі імплементації інноваційних підходів і технологій (*цифровізація, використання технологій штучного інтелекту*);
- імплементацію інноваційних цифрових інструментів в територіальних громадах, що мають соціальну значущість (*впровадження платформ електронного врядування, системи управління муніципальними ресурсами, інформаційних порталів та мобільних додатків, системи управління соціальними послугами, платформи для краудфандингу та громадських ініціатив, системи моніторингу й аналізу даних*);
- впровадження інтегрованих систем управління персоналом операційного менеджменту (*забезпечення безперебійної роботи та високого рівня обслуговування клієнтів*) сфери туризму, як одного з інструментів ефективної координації системи обслуговування;
- розробку і застосування комплексного пакету високоефективних антикризових заходів, який включає в себе аналіз економічної ситуації розвитку туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах і регіонах, впровадження конкретних заходів для забезпечення сталого розвитку територіальних громад.

Адміністративно-територіальна реформа назрівала ще з часів здобуття Україною незалежності та мала на меті через формування територіальних громад досягти розвитку національної економіки. Процеси децентралізації, які беруть свій початок ще з 2014 року, сприяють сталому розвитку територіальних

громад і регіонів на основі інноваційно-інвестиційного забезпечення активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах. Дані рейтингу інвестиційної привабливості країн “Міжнародний бізнес-компас BDO” (щорічний рейтинг привабливості міжнародних локацій для бізнесу) [5, с. 11] вказують на те, що за останні роки Україна значно закріпилась в ньому, піднявшись на декілька позицій. Модернізація моделей і форм інвестування в умовах реформ децентралізації позитивно впливає на формування інвестиційної привабливості територіальних громад і характеризується як комплексний показник проведених реформ децентралізації.

З початком реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, органи місцевого самоврядування отримали більш розширені повноваження, власні та додаткові ресурси щодо управління розвитком територіальних громад. Впровадження і реалізація ефективної інноваційно-інвестиційної політики у сфері туристично-готельного підприємництва, безперечно, залежить від імплементації сучасних інноваційних управлінських підходів і прогресивних технологій у сфері обслуговування. Управління інноваційним розвитком суб’єктів туристично-готельного підприємництва визначається необхідністю впровадження сучасних науково обґрунтованих цифрових технологій згідно з вимогами міжнародних стандартів систем якості, розроблених Міжнародною організацією зі стандартизації ISO, а саме:

ISO 9001:2015 (*міжнародний стандарт системи управління якістю, що встановлює вимоги до системи менеджменту якості*); ISO 14001:2015 (*міжнародний стандарт, який визначає вимоги до систем екологічного менеджменту*); ISO 45001:2018 (*міжнародний стандарт, який встановлює вимоги до систем менеджменту охорони праці та техніки безпеки*), а також стандартизації (*процес розробки і впровадження стандартів, які визначають вимоги до продуктів, послуг, процесів чи систем. Мета стандартизації – забезпечення однорідності й сумісності, що полегшує комунікацію, підвищує ефективність та забезпечує якість*) та сертифікації (*процес перевірки та підтвердження відповідності туристичних продуктів, послуг або систем встановленим стандартам чи вимогам. Це може бути здійснено незалежними організаціями або органами сертифікації*).

Основні аспекти стандартизації полягають у розробці й впровадженні стандартів, що полягають у періодичному перегляді та їх оновленні для відповідності новим технологічним змінам і відповідності ринкової кон’юнктури.

Основні аспекти сертифікації полягають у процесі сертифікації, яка включає в себе: видачу сертифікатів, моніторинг, що полягає в періодичних перевірках для забезпечення безперервної відповідності стандартам. Також зазначаємо, що, на наш погляд, ці складові в сучасних технологічних змінах є невід’ємними і повинні відображатись у їх тісному взаємозв’язку, адже стандарти визначають вимоги, а сертифікація підтверджує їх виконання. Наприклад: стандарт ДСТУ ISO 9001:2015 визначає вимоги до систем управління якістю, а сертифікація ISO 9001 підтверджує, що компанія дотримується цих вимог та постійно підвищує їх рівень.

Основні цілі державної та регіональної політики у сфері управління інноваційно-інноваційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах закладені в положеннях Конституції України й інших законодавчих актах, що полягають у створенні соціально-економічних умов та комплексному розвитку територіальних громад і регіонів, наданні пріоритетності у фінансовій допомозі тим суб’єктам підприємництва, які не мають достатніх ресурсів для виконання покладених

на них функцій і обов’язків, розширенні можливостей використання внутрішніх чинників економічного зростання суб’єктів туристично-готельного підприємництва і територіальних громад на основі забезпечення фінансової самостійності в інноваційно-інвестиційній діяльності [6, с. 6].

Реалізація інвестиційної політики органами державної влади і місцевого самоврядування в територіальних громадах в умовах Європейської інтеграції визначена і закріплена у Законах України “Про інноваційну діяльність” та “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”, Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р, та інших нормативно-правових актах. Міністерство економіки України з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади щороку розробляють і затверджують плани заходів щодо реалізації відповідної Стратегії. Також хочемо зазначити, що основними пріоритетами Уряду щодо розвитку туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах в умовах адаптації національного законодавства до стандартів Європейського Союзу є поліпшення регуляторного середовища, що включає в себе моніторинг та оптимізацію регуляторних інструментів державного регулювання господарської діяльності. На сьогодні в країні діє урядовий проєкт “єРобота”, який полягає у наданні грантів громадянам для започаткування бізнесу, розвитку підприємницької діяльності та

навчання, як довгострокового процесу управління, що забезпечує економічне зростання і відповідний рівень життя населення.

Під час здійснення прогнозування інноваційної діяльності виділяють кілька етапів, що відрізняються переважно за програмними цілями, використовуюваною інформацією і застосовуваними методами. Здебільшого розглядають три етапи. Перший визначають, як генетичний, пошуковий, дослідницький. Другий позначають як цільовий, що забезпечує результати під час проведення пошуку оптимальних шляхів за здійснення впливу на різні умови розвитку прогнозованого об'єкта. Деякі дослідники другий етап називають нормативним.

Заключний, третій, етап спрямований на зрівняння перших двох етапів і передає вибір оптимального варіанту щодо узгодження наявних ресурсів регіону і необхідних соціально-економічних, а також екологічних результатів їх застосування [4, с. 110].

На основі проведеного SWOT-аналізу процесу управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації розвитку туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах як довгострокового процесу управління, що забезпечує економічне зростання і відповідний рівень життя населення, було визначено сильні та слабкі сторони, а також можливості й загрози (на рис. 1).

Сильні сторони	Слабкі сторони
створення відповідного та сприятливого інвестиційного бізнес-середовища	системні фінансові кризи
ефективна та постійно удосконалююча система управління	недостатній рівень відповідного правового середовища
підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єктів туристично-готельного підприємництва	відсутність ефективних механізмів управління та контролю
потужний імпульс науково-технічного прогресу (капіталовкладення в науку)	відсутність висококваліфікованих фахівців
інтенсивний і високотехнологічний розвиток територіальних громад та національної економіки	високий рівень корупційних складових
Можливості	Загрози
створення нових продуктів, постійне розширення сфери послуг та її удосконалення	монопольне (панівне) становище певних суб'єктів господарювання

Рисунок 1 – Управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах

Джерело: розроблено авторами

Ефективне управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах, в свою чергу, безпосередньо залежить від ефективної системи управління і залучення висококваліфікованих фахівців, а саме: маркетологів, економістів, соціологів, особливо тих, хто має практичний європейський досвід і знання сучасних технологій, автоматизованих системи типу OPERA Enterprise Solution, KeiHotel, FIDELIO, які сьогодні вважаються найсучаснішим варіантом оптимізації функціонального управління туристично-готельними компаніями. Освітні реформи і модернізація освіти в територіальних громадах повинні базуватись на

розробці й розвитку програм, відповідного навчання і тренувань для місцевого населення у сфері обслуговування, що сприятиме підвищенню якості обслуговування та збільшенню конкурентоспроможності. Створення програм навчання та тренувань для місцевих жителів у сфері туризму та гостинності може забезпечити необхідні навички й знання для роботи в цій галузі включаючи курси професійної підготовки для готельних працівників, екскурсоводів, рестораторів та інших сфер, що пов'язані з туризмом. Програми такого типу допоможуть підвищити якість обслуговування та створити сприятливе середовище для розвитку туристично-готельного підприємництва. Розвиток

програм, спрямованих на підтримку підприємництва в туристичній галузі, таких як надання фінансової допомоги, консультацій та підтримки у відкритті нових туристичних підприємств, також може бути ефективним способом стимулювання розвитку туристичного бізнесу після воєнної ситуації [7, с. 7].

В умовах поточних трансформацій розвитку територіальних громад органи місцевого самоврядування отримали значні повноваження по розробці й затвердженню програм розвитку місцевого туризму, визначаючи кошти місцевих бюджетів для фінансового забезпечення і реалізації місцевих програм щодо розвитку різних видів туризму та створення нових робочих місць, залучаючи на договірних засадах підприємства, установи й організації, які розташовані на відповідній території, для вирішення сучасних проблем [8, с. 52].

Формування механізму і передумов (*створення інвестиційної привабливості територіальних громад*) щодо забезпечення реалізації процесу управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах є складним і комплексним процесом, що залежить від ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та активної підтримки місцевого підприємництва. Так, з листопада 2021 року в Миколаївській міській територіальній громаді Південного регіону України функціонує туристично-інформаційний центр, який є структурним підрозділом виконавчого комітету Миколаївської міської ради. Основна мета і функції туристично-інформаційного центру є сприяння розвитку туристичної діяльності міської територіальної громади, підтримці розвитку малого підприємництва в галузі туристично-готельної сфери, місцевої інфраструктури з урахуванням культурних й історичних особливостей, що у подальшому забезпечить розробку і реалізацію місцевих сучасних туристично-готельних проєктів на основі інноваційних рішень, на основі цифровізації. Виконавчим комітетом Миколаївської міської ради спільно з представниками інститутів громадянського суспільства та підприємцями морегосподарського комплексу міста Миколаєва розроблено Концепцію розвитку річок й маломірного судноплавства на 2019-2030 роки та затверджено сесією міської ради у грудні 2019 року. Основною метою розробки Концепції є визначення пріоритетних напрямків розвитку Миколаївської міської територіальної громади як центру маломірного судноплавства та яхтового туризму, що включає в себе: створення сприятливих умов для відпочинку на воді, формування сучасної берегової інфраструктури, розвитку промислового потенціалу в будівництві та ремонті маломірних суден, а також

активізації ринку послуг у сфері внутрішнього водного транспорту [1, с. 10]. Значна увага Миколаївської міської територіальної громади приділяється будівництву яхтових марин як драйверу розвитку річкової інфраструктури міста, і розробці проєктів яхтової марини, що знаходяться біля Варварівського мосту, а також в мікрорайоні Ліски-2. Очікуваннями результатів від реалізації проєктів яхтових марин міста Миколаєва є: створення сучасної конкурентоспроможної річкової інфраструктури; залучення інших інноваційно-інвестиційних проєктів до територіальної громади; збільшення туристичного потоку, розвиток галузі туризму; створення нових робочих місць; створення відповідного та збалансованого середовища оподаткування, збільшення грошових надходжень до місцевого бюджету.

При формуванні ресурсів місцевих бюджетів важливу роль відіграє податкова реформа (*фіскальна децентралізація*). В результаті цієї реформи місцеві бюджети отримали більше податкових надходжень, ефективність використання грошових надходжень в територіальних громадах залежить від послідовного перерозподілу джерел доходів місцевих бюджетів органами місцевого самоврядування. Ця податкова реформа, своєю чергою, формує відповідні передумови для ефективного управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням активізації туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах.

Висновки. На основі проведеного аналізу процесу управління інноваційно-інвестиційною активізацією туристично-готельного підприємництва в територіальних громадах можемо охарактеризувати цей процес як процес формування і застосування управлінського механізму, який забезпечує підтримку і розвиток місцевого підприємництва з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування, сприяє усуненню нерівномірного розвитку територіальних громад на засадах збалансованого просторового розвитку, що позитивно впливає на вдосконалення законодавчої системи місцевого оподаткування, збільшує грошові надходження до місцевого бюджету, забезпечує сталий розвиток туристично-готельного підприємництва й територіальних громад. Ефективна система управління інноваційно-інвестиційними процесами дає можливість більш ефективно розробляти й реалізовувати сучасні інноваційно-інвестиційні проєкти з урахуванням історичних і географічних особливостей територіальних громад і регіонів України, що в подальшому забезпечить її популяризацію у світі.

Література:

1. Альбещенко О. С. Створення сприятливих умов для розвитку туристично-готельного підприємництва в об'єднаних територіальних громадах Південного регіону України. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук "Modern Economics"*. 28 (2021), 6-12. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/28-2021/albeshchenko.pdf>.
2. Четирбук О. Р., Голод А. П. Теоретичні засади інноваційного розвитку територіальних туристичних систем. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія "Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм"*. 17 (2023), 181-186. URL: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2023-17-16>.
3. Підвальна О. Г. Концептуальні засади формування регіональної політики у сфері туризму. *Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка"*, 6 (2020), 1-6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2020/70.pdf.
4. Підвальна О. Г. Формування механізму управління інноваційною діяльністю компаній індустрії туризму в регіоні. *Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка*, 10 (2019), 107-113. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/242/235>.
5. T. Friederiszick, M. Stapke, A. Wolf. BDO INTERNATIONAL BUSINESS COMPASS 2018 Update and Subject Focus: Energy and resource consumption. URL: https://www.bdo.ua/getmedia/1631c11c-d34a-43c3-9738-b6d727101026/BDO_IBC_2018_Executive_Summary_EN.pdf.
6. Васюківська К. В., Васюківський Ю. П., Децик О. І., Прокопишак В. Б. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва. *Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка"*. 7 (2018). 1-11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2018/6.pdf.
7. Борисова-Ярига А. М. Стратегічні перспективи формування кадрового потенціалу туристичної галузі регіону. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук "Modern Economics"*. 45 (2024). 5-11. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/45-2024/borysova.pdf>.
8. Альбещенко О. С. Основні елементи понятійного апарату "Готельне підприємництво" та особливості управління його розвитком в об'єднаних територіальних громадах. *Східна Європа: економіка бізнес та управління*. 1, 34 2022. 49-54. URL: https://easterneurope-ebm.in.ua/journal/34_2022/11.pdf.
9. Альбещенко О. С. Світовий досвід державного регулювання та управління розвитком туристично-готельного підприємництва на прикладі країн Європи та США. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук "Modern Economics"*. 38 (2023).16-21. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/38-2023/albeshchenko.pdf>.
10. Poltorak A., Vodnar O., Rybachuk I., Statsenko V. The impact of the strategy of socio-economic recovery of rural areas on the management of agricultural enterprises. *Ekonomika APK*. 2024. 31(3). P. 45-56. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.2024030.45>.

References:

1. Albeshchenko, O.S. (2021). *Creating favorable conditions for the development of tourism and hotel business in the united territorial communities of the Southern region of Ukraine*. Electronic scientific professional edition in economic sciences "Modern Economics", 28 (2021), 6-12. <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/28-2021/albeshchenko.pdf>.
2. Chetyrbuk, O.R., Holod, A.P (2023). *Theoretical foundations of innovative development of territorial tourism systems*. Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series "International Relations. Economics. Country Studies. Tourism", 17 (2023), 181-186. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2023-17-16>.
3. Pidvalna, O.G. (2020). *Conceptual framework for the formation of regional policy in the field of tourism*. Electronic scientific professional edition "Effective Economy", 6 (2020), 1-6. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2020/70.pdf.
4. Pidvalna, O.G. (2019). *Formation of a mechanism for managing the innovative activities of tourism industry companies in the region*. Development of Productive Forces and Regional Economy, 10 (2019), 107-113. <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/242/235>.
5. Friederiszick, T., Stapke, M. & Wolf, A. (2028). *BDO INTERNATIONAL BUSINESS COMPASS 2018*. Update and Subject Focus: Energy and resource consumption. https://www.bdo.ua/getmedia/1631c11c-d34a-43c3-9738-b6d727101026/BDO_IBC_2018_Executive_Summary_EN.pdf.
6. Vaskivska, K., Vaskivskiy, Y., Decyk, O. & Prokopyshak, V. (2018). *Financial support of investment activity of business entities*. Electronic scientific professional edition "Effective Economy", 7 (2018), 1-11. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2018/6.pdf.
7. Borisova-Yaryga, A.M. (2024). *Strategic prospects for the formation of human resources in the tourism industry of the region*. Electronic scientific professional edition in economic sciences "Modern Economics", 45 (2024), 5-11. <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/45-2024/borysova.pdf>.
8. Albeshchenko, O.S. (2022). *The main elements of the conceptual apparatus of "Hotel business" and features of management of its development in the united territorial communities*. Eastern europe: economics business and management, 1, 34 (2022), 49-54. https://easterneurope-ebm.in.ua/journal/34_2022/11.pdf.

9. Albeshchenko, O.S. (2023). *World experience of state regulation and management of the development of tourism and hotel business on the example of European countries and the USA*. Electronic scientific professional edition of economic sciences "Modern Economics", 38 (2023), 16-21. <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/38-2023/albeshchenko.pdf>.
10. Poltorak, A., Bodnar, O., Rybachuk, I., & Statsenko, V. (2024). The impact of the strategy of socio-economic recovery of rural areas on the management of agricultural enterprises. *Ekonomika APK*, 31(3), 45-56. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.2024030.45>.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License